

Actorii demonstrează multă bună dispoziție. Ba, George Gridănușu are uneori chiar prea multă poftă de joc (sau de joacă), supralicitînd cîrligele și poantele, încărcînd rolul (Poges) cu o broderie, altminteri îndemînată — și ce-i mai bine, transparentă — de gesturi și mimici comice. Caricatura sa este adecvată comediei burlești, dar predispusă la repetări și înclinată spre un caraghioslic de suprafață, compus din gaguri mărunte și de împrumut. Ceea ce interpretul redă mai interesant este vulgaritatea personajului, fumurile sale semidocte, expuse sacadat, ca de la catedră, ridicolul său complexat cînd vorbește despre femei. Pe aceeași linie caricaturală îl secondează, dar cu mai mult efort, E. Mihăilă Brașoveanu (Stoke), tînr actor cu evidente posibilități, probabil nu numai în comedie. Susținînd cu umor și înțelegere evoluția rolurilor, marcîndu-le temperamental (fără a le da și culoare locală, un profil aparte), Virginia Marcu (Souhaun) și Zoe Maria Albani (Avril) sînt, așa cum trebuie să fie, prezențe dinamice și atrăgătoare ale spectacolului. Foarte bună, cu naturalețe simpatică și voioșie spontană, mi s-a părut Geta Grapă (Cloyne). Se re-

marcă și acuratețea unor interpretări de proporții mai reduse: Ion Neleanu (Barney), Teofil Căliman (Canonicul). Figurile muncitorilor au fost doar parțial conturate de Ion Jugureanu, N. Albani și alții, mai exact, în privința veseliei sănătoase și a istețimii ironice, dar mai puțin convingătoare în lirismul lor, pe care s-a pedalat uneori strident și cu o gestică rutinieră (la care s-a adăugat o costumație operetistică, sporindu-le aerul artificial).

Montarea rămîne meritorie, în primul rînd pentru verva ei antrenantă, care nu lasă nici o clipă sala indiferentă. Regizarea a știut să cîștige publicul și să-l facă receptiv la hazul acid și la truculența acestei comedii irlandeze. În același timp însă, spectacolul arată din nou necesitatea unei împrăști, a unei infuzii de sevă proaspătă în jocul echipei brașovene, pîndit de manierism, bazat prea vizibil pe meșteșug și soluții comode. Experiența ambițioasă, atît de promițătoare, prin care a trecut acum cîteva stagioni cu *Uzita bătrînei doamne*, n-ar fi trebuit să fie atît de repede uitată.

Ion Cazaban

Hans Sachs: „PANTOFAR ȘI POET“

Cu spectacolul *Pantofar și poet* de la secția germană a Teatrului din Sibiu, regizorul Ernst Herberth Groh ne invită să călătorim în îndepărtatul și zbuciumatul secol al XVI-lea, să ne întîlnim cu cîteva pagini grăitoare din imensa moștenire literară lăsată de unul din cei mai renumiți poeți și dramaturgi germani: Hans Sachs. Se știe că după o perioadă nedreaptă de uitare, Goethe restabilește, la începutul veacului al XVIII-lea, locul ce i se cuvine acestui original și fecund autor în rîndul valorilor universale, afir-

mă contribuția adusă de acest precursor al clasicismului german la progresul culturii.

Luată în considerație pentru caracterul ei realist, pentru virulența satirică, pentru spiritul incisiv pamfletar la adresa moravurilor și tipurilor vremii, pentru aroganța deliberată, scandaloasă față de convențiile și prejudecățile feudalo-cato-lice, opera lui Hans Sachs s-a impus de atunci de-a lungul anilor pe scenele Germaniei și Austriei, ale lumii întregi.

* Alcătuire scenică de Ernst Herberth Groh, cuprinzînd momentele: „Bărbatul minune”, „Doctorul cu nasul lung”, „Melusina cea pudică”, „Șunca furată”, „Studentul călător în rai”, „Ibovnica vicleană”, „Merele sub pălărie”, un prolog și un epilog.

Regia: Ernst Herberth Groh. Scenografia: Maria Bodor. În distribuție: Horst Strasser, Raimund Binder, Karlfritz Eitel, Arne Konnerth, Luise Pelger, Ingrid Oyntzen, Ilse Fernolendt, Gert Brotschi, Martin Sauder, Helga Maria Kinn, Hans Krauss, Carmen Marschall, Inge Fronius.

Horst Strasser și Carmen Marshall
în momentul scenic „Studentul călător în rai“

Trupa de la Sibiu ne-a adus aminte de existența acestui autor veșnic tânăr, dovedind inițiativă merituoasă în lărgirea perimetrului de titluri ce se cuvin a fi reprezentate din opera unor mari scriitori. Ne-a demonstrat și prospețimea fermecătoare, posibilitățile bogate de spectacol pe care le are textul celor șapte piese scurte, selecționate cu discernămint și pricepere de Ernst Groh din cunoscutul ciclu *Fastnachtspiele* (Jocuri de carnaval). Micile povestiri cu bărbați duși de nas și înșelați de neveste (*Melusina cea pudică*, *Ibovnica vicleană*), cu țărânci naive care dau totul, și bani și cal, pentru mintuirea sufletului răposatului soț (*Studentul călător în rai*), cu amorezi tomnatici și senili (*Merele sub pălărie*), cu tinere soții care-și recuceresc prin „farmece“ dragostea apusă a soților (*Bărbatul minune*), cu țărani înavuțiți și avari (*Șunca furată*) etc. își păstrează și azi, dincolo de naivitatea cuceritoare a intrigii, picanterea sălbatică.

La jumătate de mileniu de la data scrierii lor, aceste imagini de o usturătoare zeflemea la adresa obscurantismului religios,

a setei nesățioase de înavuțire, a șarlata-nismului, căsătoriilor din interes, „triumphiurilor“, răsfăturilor sentimentale — toate aceste „neplăcute și amare“ adevăruri, rostite de autor în numele bunului-simț popular, al optimismului și al dragostei de viață, cu o strălucitoare vervă, cu umor robust, cu o atrăgătoare împletire de glume fruste și subțire ironie, obțin în ciuda trecerii timpului aderența unui public foarte larg, sint gustate cu plăcere, cu deosebit interes.

Teatrul din Sibiu a montat spectacolul în spiritul profund popular al textului, oferindu-ne, într-o formă ușor modernizată, o lectură scenică vie, amuzantă, expresivă a năstrușnicelor situații și a pitoreștilor tipuri hans-sachsiene. Pentru a-i da spectacolului un caracter unitar, regizorul a adăugat în chip creator, un prolog și un epilog, în care a introdus ca interpreți și comentatori pe popularii eroi Till Eulenspiegel și Doctorul Eisenbart, în limbajul cărora expresia arhaică alternează, bine dozată, cu vocabularul modern. Cu ajutorul lor se realizează o comunicare directă și permanentă cu publicul, se

expune succint și concret, la sfârșitul fiecărei povestiri, „morală fabulei“. Formula spectacolului păstrează astfel o caracteristică a teatrului lui Hans Sachs, primul dintre regizorii și animatorii teatrului german, care-și monta singur operele cu interpreți din bresle, comunicînd spectatorului, spontan și direct, esența educativă, moralizatoare a întâmplărilor din scenă. Spectacolul sibian se adecvează cu inventivitate la textul autorului: ritmul trepidant, alert, al escapadelor de carnaval, în care poantele se succed neîncetat, organic, fără „cîrlige“ de prost-gust, este însoțit de via mișcare caligrafică a decorului, care simplifică cu gust și rafinament acțiunea (scenograf: Maria Bodor) într-o linie modernă, stilizată și în culori tari, îndrăznețe. Pe un fundal de perdele roșu-aprins, o arcadă subțire vopsită în galben, purtînd în vârful ei emblema Nürnbergului, iar pe laturi, în alb și negru, semnele zodiacului; în fața acestuia un mic paravan din pinză roșie, tăiat în două, pe care sînt zugrăviți cu negru un drăcușor și o vrăjitoare, câteva practicabile viu colorate în verde, galben, mov-albastru — acesta este cadrul în care se situează acțiunea întregului spectacol și în care evoluează, într-o paradă de costume din cîneță și lînă strălucitor colorate, personajele. O tăbliță indică locul acțiunii: casă, stradă, fîntînă. Un pătrat alb din stînginii subțiri este, pe rînd, ușă, masă, pat. Un leagăn și tradiționalul cal de circ, alcătuit din doi oameni ascunși sub un cearșaf alb, dă privitorului impresia de spirituală „joacă“, de poetică convenție. O sîrmă subțire prinsă în doi stîlpi, pe care umblă în echilibru și se zbeugue Till Eulenspiegel, ne poartă spre un univers specific de bilci, cu obiceiuri și distracții populare cunoscute, mult îndrăgite de spectatorii tuturor timpurilor. În această atmosferă tonică — plină de vigoare, de autenticitate — actorii au dezvoltat cu credință, cu o încîntătoare izbucnire de sinceritate și veselie populară, șarja autorului. Dintre artiștii cu matură experiență din acest colectiv, am remarcat pe Horst Strasser, care a susținut cu temperament și energie, cu luciditate și umor, dificila

partitură a lui Till Eulenspiegel, a diferențiat cu virtuoză stăpînire, a mijloacelor de expresie, diferitele ipostaze pe care le îmbracă personajul de-a lungul spectacolului (Studentul călător, tîmpul amant al doamnei Traute, curtezanul Melusine). Deosebit de amuzantă și de pitorească a fost compoziția realizată de Carmen Marschall în rolul bătrînei îndrăgostite Grețe. Actrița a ironizat cu multă savoare, cu un real simț al ridicolului, aerele de „ingenuă“ ale eroinei, a multiplicat prin șarjă linia unilaterală a anacronicei „muze“. Un demn partener i-a fost Hans Krauss care a punctat convingător, cu vervă și dezinvoltură, „pasiunea“ sentimentalului cavalier, ajuns la sapă de lemn, și care vrea să-și cucerească cu daruri șăgalnica dulcine. S-au asociat acestui stil de joc lucid, cu haz drămuț critic, cu pitoresc scenic, Helga Maria Kinn, Gert Brotschi.

O contribuție deosebită la completarea mănunchiului de chipuri asupra cărora și-a aruncat Hans Sachs săgețile satirice au adus tinerii actori Luise Pelger, Ingrid Oyntzen, Arne Konnerth, Inge Fronius, care au știut să dezvolte pe scenă un umor de calitate, să se miște cu volubilitate și farmec, să comunice spontan, sincer cu partenerii, cu publicul. Este un rezultat îmbucurător al unei munci-scoală, în care tinerii actori au făcut cunoștință cu „tainele“ distanțării, ale improvizației scenice. Cu excepția unor mici hiaturi, în vîrtejul acțiunii, a unor episoade mai puțin expresive (*Doctorul cu nasul lung*), spectacolul este în ansamblul său o frumoasă reprezentare populară — proaspătă și autentică.

Redescoperirea acestui autor de către echipa sibiană echivalează cu un act de cultură teatrală, important în configurația întregului repertoriu din țară. Am putut astfel să constatăm, cu satisfacție și uimire, cît de apropiat este mesajul unui clasic și cît de receptibil poate fi el tălmăcit, relevîndu-ni-se incontestabila evoluție a acestui harnic colectiv, care promite frumoase realizări viitoare.

V. D.